

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

'1- İtirazın Konusu: 4857 Sayılı İş Kanunun 20/3 maddesindeki 'KESİN OLARAK' kelimelerinin Anayasa'nın 2, 10 ve 36. maddelerine aykırılığı iddiası ile iptal istemidir.

Davacı tarafından davalı aleyhine Mahkememizde açılan işe iade davasının sonunda 25/11/2008 tarihinde davanın reddine karar verilmiştir. Karar eksik araştırma nedeniyle davacı vekilinin temyizi üzerine Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 26/10/2009 tarih ve 2009/1984-29312 Esas-Karar sayılı ilamı ile bozulmuştur.

Mahkememizce 25/02/2010 tarihinde önceki kararda ısrar edilerek yeniden davanın reddine karar verilmiştir.

Kararın davacı vekili tarafından yeniden temyiz edilmesi üzerine, bu defa Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 02/06/2010 tarih ve 2010/9-272 Esas, 2010/276 Karar sayılı ilamı ile '...4857 sayılı İş Kanunu 20. maddesi ile iş akdinin feshinin geçersizliğine ilişkin açılacak bir davanın seri yargılama usulüne göre kısa süre içinde sonuçlandırılması düşüncesi, işçinin emek gelirinden olanaklar ölçüsünde çok kısa bir süre yoksun kalması ilkesinden kaynaklanmış ve bu nedenle de Yargıtay Özel Dairesince verilecek kararın kesin olması amaçlanmıştır.

Benzer nitelikteki düzenlemelere; 2821 Sayılı Sendikalar Yasasının 4. maddesi, 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun 3, 12,15 ve 60. maddelerinde de yer verilirken, İş Hukukuna yön veren temel ilke ve düşüncelerden hareket edildiği, Hukuk Genel Kurulunun 13/03/1985 gün, 1984/9-834 Esas ve 1985/201 Karar sayılı kararında da benzer bir konunun ele alındığı görülmüş ve 2822 Sayılı Kanunun 15. maddesinde yer verilen 'Yargıtay'ca ... Kesin karara bağlanır.' hükmü ile yasa koyucunun burada bozma kararına karşı direnme yolunu kapamayı amaçladığının vurgulandığına işaret edilmiştir.

Açıklanan nedenlerle (Kesin karar verme) hususunun Yargıtay Özel Daire Kararının kesin olduğunu amaçladığı, bunun için de direnmeye konu edilemeyeceğini kabul etmek gerekir. Yasa koyucu burada açıkça 'Yargıtay'ca kesin olarak karara bağlanır.' Demek suretiyle bozma kararına karşı direnme yolunu kapamış bulunmaktadır...

Hal böyle olunca, 'Yerel Mahkemece Özel Daire bozma kararının kesin olduğu ve direnme yolunun kapalı bulunduğu gözetilerek bozma ilamına bu nedenle uyulmak gerekirken önceki kararda direnilmesi usul ve yasaya aykırıdır.' gerekçesiyle bozulmuştur.

Mahkememiz'ce direnme kararı verilirken 4857 Sayılı Yasa'nın 20. maddesindeki 'KESİK OLARAK' kelimelerinin direnmeyi engellemediği düşünülmüştür. Buradaki 'KESİN OLARAK' kelimeleri yerel mahkemelerce verilen kararların dosyada eksik bir araştırma bulunmadığı takdirde davanın kabulü yerine reddi, veya davanın reddi yerine kabulü gibi yanılıklı olması halinde, Yargıtay'ca kararın bozularak mahkemesine gönderilip yerel mahkemenin yeni bir karar vermesi yerine, zaman kaybını önlemek amacıyla davanın kabulü veya reddi kararını bizzat kendisinin vermesi şeklinde anlaşılması gerekir. Bu şekilde uyuşmazlığın kısa sürede sonuçlandırılması amaçlanmıştır. Yargıtay Özel Dairesinin bu şekilde verdiği karar kesin olduğundan maddedeki 'KESİN OLARAK' kelimelerinin bu anlamda

kullanıldığını kabul etmek gerekir. Yargıtay Özel Dairesinin bu şekilde verdiği karara karşı yerel mahkemenin direnme kararı vermesi veya başka bir işlem yapması mümkün olmadığından Yargıtay Özel Dairesinin verdiği karar kesin olmaktadır. 4857 Sayılı Yasanın 20. maddesindeki 'KESİN OLARAK' sözcüklerini bu şekilde anlamak gerekir.

Ancak yerel mahkemenin kararı eksik araştırma sonucu verilmiş ise Yargıtay Özel Dairesi biraz önce açıklandığı gibi kesin hüküm sonucu doğuracak bir karar veremeyip eksik araştırmanın ikmal için yerel mahkemenin kararını bozmak zorunda kalacaktır. Yargıtay Özel Dairesinin bozma kararı biraz önce açıklanmaya çalışılan kararı gibi kesin değildir.

Yukarıda anlatılan karar davayı kısa sürede sonuçlandıran, işçinin emek gelirinden olanaklar ölçüsünde çok kısa süre yoksun kalması ilkesini gözetilen bir karardır. Ancak bozma kararı için aynı şeyi söylemek mümkün değildir. Yargıtay Özel Dairesi eksik araştırma nedeniyle kararı bozduğu takdirde yerel mahkeme bu eksiklikleri ikmal için epey bir zaman harcayacak, verilen karar tekrar temyiz edilip, belki de araştırma yeterli görülmeyip karar tekrar bozulacaktır. Bu da davanın uzaması demek olup, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun kararında belirttiği 'davanın kısa sürede sonuçlandırılması' düşüncesine terstir, işe iade davası kabul edilmiş olan davacı işçi de emek gelirinden uzunca bir süre yoksun kalacaktır.

Yargıtay Özel Dairesinin bu konuda verdiği kararların kesin olduğunu kabul etmek, bu dairenin bu konuda verdiği kararların tamamının doğru olduğunu kabul etmek demektir. Özel dairelerin kararlarının hepsi doğru olsa idi Yargıtay Genel Kurulları olmazdı. Direnme kararlarının bazıları Genel Kurullarda onanmaktadır. Dolayısıyla Özel Dairenin bozma kararının yanlış olma ihtimali bulunmaktadır. Yerel mahkemeye direnme hakkı verilirse yerel mahkemenin kararı belki Genel Kurul'da onanacak ve dava daha kısa sürede sonuçlanmış olacaktır. Hernekadar bu dosyada işe iade davası reddedilmiş ise de, işe iade davasının kabulü halinde Yargıtay Hukuk Genel Kurulu kararında belirtilen işçinin emek gelirinden olanaklar ölçüsünde çok kısa süre yoksun kalması ilkesi gözetilmiş olacaktır.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulunca bu konuda Özel Dairenin verdiği kararları kesin kabul edip direnme kararları bozulduğuna göre, artık bu konunun tartışılmasına gerek kalmamıştır. Düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olup olmadığı tartışılmalıdır.

Kanaatimize göre 4857 Sayılı İş Kanununun 20/3 maddesindeki 'KESİN OLARAK' kelimeleri Anayasa'nın 2, 10 ve 36. maddelerine aykırıdır.

Anayasa'nın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyetinin bir hukuk devleti olduğu vurgulanmıştır. Hukuk devletinde her türlü kişi, kurum ve kuruluşların yaptığı eylem ve işlemler hukukça denetlenir. Yargıtay Özel Dairesinin kararı da bir işlem olup, daha üst kurul olan Hukuk Genel Kurulu'nun denetimine açık tutmak Anayasa'nın 2. maddesinde düzenlenen hukuk devleti ilkesinin gereğidir, işe iade davalarında Yargıtay Özel Dairesi'nin verdiği bozma kararlarının Genel Kurul'un denetimine kapalı tutulması hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmadığından söz konusu hüküm Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır.

Anayasa'nın 10. maddesinde eşitlik ilkesi düzenlenmiştir. Kanun önünde herkes eşittir. 4857 Sayılı İş Kanununun 20/3 maddesindeki 'KESİN OLARAK' kelimeleri Anayasa'nın bu ilkesine de aykırıdır. Yargıtay Özel Dairesinin bazı kararlarına karşı direnme yolu açık tutulup Genel Kurul'un denetimine tabi tutulurken, bazı kararlarına karşı direnme yolunun kapalı tutulması Anayasa'nın eşitlik ilkesi ile bağdaşmadığından Anayasa'nın 10. maddesine aykırıdır.

Esas Sayısı : 2010/99
Karar Sayısı : 2011/117

Anayasa'nın 36. maddesinde de herkesin yargı mercileri önünde iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Adil yargılanma hakkı doğru ve güvenli yargılanma hakkı demektir. Bir kararın daha üst ve geniş bir kurulda tartışılması doğru ve güvenli karar verilmesi anlamına gelir. Tarafların davasını daha doğru ve güvenli karar çıkması ihtimali olan Hukuk Genel Kurulu'na götürmesini engellediği için İş Kanunun 20/3 maddesindeki 'KESİN OLARAK' kelimeleri Anayasa'nın 36. maddesine de aykırı olup iptali gerekir."